

ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ - Γ.Σ.Ε.Ε

GPO
GREEK PUBLIC OPINION

ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΕΣΠΑ 2007-2013

«ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ»

«Βαρόμετρο Απόντων». Ανίχνευση, κατηγοριοποίηση και εμπειρική θεμελίωση προτάσεων πολιτικής για την καταπολέμηση μιας νέας μορφής κοινωνικής ευπάθειας: Οι NEETs (Young People Not in Education, Employment or Training)

Σύνοψη Έργου (σε ελληνικά και αγγλικά)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

η περιφέρεια στο επίκεντρο της ανάπτυξης

**Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΓΓΕΤ – ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ**

Ε. Π. Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (ΕΠΑΝ II), ΠΕΠ Μακεδονίας – Θράκης, ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου, ΠΕΠ Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου, ΠΕΠ Αττικής

ΣΥΝΟΨΗ

Το έργο ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ με τίτλο *«Βαρόμετρο Απόντων. Ανίχνευση, κατηγοριοποίηση και εμπειρική θεμελίωση προτάσεων πολιτικής για την καταπολέμηση μίας νέας μορφής κοινωνικής ευπάθειας: NEETs (Young People Not in Education, Employment or Training)* υλοποιήθηκε από το ΚΕΑΔΙΚ του Πανεπιστημίου Κρήτης, το ΚΑΝΕΠ της ΓΣΕΕ, τη GPO και το ΙΗΔΛ του ΙΤΕ, το χρονικό διάστημα 21/6/2011 – 20/8/2013.

Περιλαμβάνει 9 ενότητες εργασίας και 23 παραδοτέα. Η υλοποίηση τους συνέβαλλε στο να επιτευχθούν οι τρεις μείζονες στοχεύσεις, που είχαν ήδη τεθεί εξ αρχής και συγκεκριμένα:

- η *δόμηση συγκεκριμένου πολυπαραμετρικού δείκτη για τους Neets* σε ελληνικό επίπεδο,
- η *καταγραφή, αποτύπωση και χαρτογράφηση* της νέας κατηγορίας κοινωνικής ευπάθειας, δηλαδή των Neets
- η *ανάπτυξη εμπειρικά θεμελιωμένων προτάσεων πολιτικής* για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού των NEETS και την πολυεπίπεδη και βιώσιμη ενσωμάτωσή τους.

Η όλη μεθοδολογική στρατηγική είχε χαρακτήρα back n forth με διαρκή ανατροφοδότηση των επιμέρους Ε.Ε. και τη συνεξέλιξη ερευνητικών διαδικασιών, ενώ αξιοποιήθηκε εκτεταμένα η διεθνής εμπειρία σε σχέση με το φαινόμενο των Neets.

Πραγματοποιήθηκαν δυο φάσεις ποσοτικής και δυο φάσεις ποιοτικής έρευνας σε ασυνήθιστα μεγάλο αριθμό δειγμάτων για κοινωνική έρευνα (800 και 3500 υποκείμενα στις δυο φάσεις της ποσοτικής έρευνας και συνολικά 144 ημιδομημένες και αφηγηματικές συνεντεύξεις στην ποιοτική έρευνα). Στη βάση των ευρημάτων της έρευνας θεμελιώθηκε ο πολυπαραμετρικός δείκτης (Neets composite indicator), αναπτύχθηκε ολοκληρωμένο πλαίσιο προτάσεων πολιτικής (με πλέγμα παρεμβάσεων σε διάφορα επίπεδα δημόσιων πολιτικών και με διαφορετικά σενάρια εφαρμογής), συγκροτήθηκε Ηλεκτρονική Χαρτοθήκη (Neets GIS), δομήθηκε road map ολοκληρωμένης αντισταθμιστικής παρέμβασης για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού των NEETs (με δράσεις που αποτελούν το στρατηγικό περιβάλλον της

παρέμβασης και αυτές που λειτουργούν συγκειμενικά και συνιστούν το παραμετρικό περιβάλλον) παρέχοντας στην πραγματικότητα ένα εφαρμόσιμο μείγμα πολιτικής (με διαφορετικές εκδοχές του). Συγχρόνως αποτυπώθηκαν τα βασικά χαρακτηριστικά, οι επείγουσες διαστάσεις της βιογραφίας των Neets και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, αναλύθηκαν δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους, εξετάστηκαν σε βάθος οι παράγοντες που επιδρούν, άλλοτε περισσότερο και άλλοτε λιγότερο, στην υπαγωγή ενός νέου ανθρώπου στην κατηγορία Neet (φύλο, ηλικία, αστικότητα, μορφωτικό επίπεδο, οικογενειακό εισόδημα, εθνοπολιτισμική προέλευση), αναλύθηκαν διεξοδικά οι απόψεις και οι στάσεις τους για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, την απασχόληση, το κοινωνικό κράτος και το πολιτικό σύστημα όσο και οι στρατηγικές τους για την έξοδο από την κατάσταση στην οποία βρίσκονται και συνολικότερες προτάσεις τους για την ευρύτερη κατάσταση των πραγμάτων, διερευνήθηκαν οι επιπτώσεις σε οικονομία και κοινωνία από την διεύρυνση του φαινομένου των Neets, συγκροτήθηκαν ερευνητικά θεμελιωμένες ταξινομικές κατηγορίες και αναπτύχθηκε το προφίλ του Έλληνα Neet (το οποίο δομήθηκε συγκριτικά με τα διαφορετικά προφίλ των Ευρωπαίων Neets) και επιχειρήθηκαν συνολικές ερμηνείες για το πολυπρισματικό και πολυσύνθετο αυτό φαινόμενο.

Ουσιαστικά οι Neets «χαρτογραφήθηκαν» τόσο ποσοτικά (πόσοι είναι συνολικά και με βάση το φύλο, την ηλικία, την αστικότητα, το μορφωτικό επίπεδο, το οικογενειακό εισόδημα, την εθνοπολιτισμική προέλευση, ποια τα βασικά χαρακτηριστικά τους, πως συσχετίζονται με διαστάσεις της βιογραφίας τους και με τις στάσεις, συμπεριφορικά πρότυπα και απόψεις τους και πως κατανέμονται ανά διοικητική περιφέρεια και νομό) όσο και ποιοτικά και εις βάθος. Σε μια χώρα που το ποσοστό των Neets αγγίζει το 16,9% (πράγμα που την τοποθετεί σε μια από τις πρώτες θέσεις στην Ευρώπη) και στην οποία τα βασικά χαρακτηριστικά των Neets διαφοροποιούνται σε αρκετά σημεία από αυτά πολλών άλλων εθνικών περιπτώσεων, το πρόβλημα των Neets δεν μπορεί άλλο να αγνοηθεί, όπως συμβαίνει μέχρι σήμερα.

Με βάση όλα τα προαναφερθέντα το Βαρόμετρο Απόντων αποτελεί ένα καινοτόμο έργο για τα ελληνικά δεδομένα, καθώς συνιστά την πρώτη έρευνα βάσης εθνικής κλίμακας για το μείζον πρόβλημα των Neets (των νέων ανθρώπων που δεν «υπάρχουν

πουθενά») και μια από τις ελάχιστες αντίστοιχες έρευνες σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Και όλα αυτά σε μια περίοδο που η αντιμετώπιση του προβλήματος των Neets αποτελεί μια από τις βασικές πολιτικές προτεραιότητες της EU2020.

Οι νέοι άνθρωποι, που δεν μετέχουν στην εκπαίδευση, στην κατάρτιση και στην απασχόληση, απέχουν δηλαδή από τους βασικούς θεσμούς του Κοινωνικού Κράτους και την αγορά εργασίας, οι απόντες αξίζουν την προσοχή μας. Όχι μόνο γιατί είναι αριθμητικά πολλοί (πάρα πολλοί για την ακρίβεια), αλλά γιατί βρίσκονται στο έσχατο σημείο της κοινωνικής ευπάθειας στην πλέον δυναμική και παραγωγική ηλικία τους. Και το «Βαρόμετρο Απόντων» δεν εξαντλείται στο να μετρήσει, να αναλύσει και να ερμηνεύσει το πρόβλημα, δηλαδή να το καταστήσει ορατό και ερμηνεύσιμο. Πολύ περισσότερο επιχειρεί να δώσει μια εμπειρικά θεμελιωμένη πρόταση αντιμετώπισης του.

ABSTRACT

The COOPERATION project entitled “The Barometer of the Absents. Detection, Classification and Empirical Establishment of policy proposals to combat a new form of social vulnerability: NEETs (*Young People Not in Education, Employment or Training*)”, has been implemented from a partnership including KEADIK of the University of Crete, KANEP/ GSEE, GPO and IESL-FORTH, in the period between 21/6/2011-20/8/2013.

The project includes 9 workpackages and 23 deliverables. Their implementation contributed in the achievement of the three major goals that have been initially addressed, namely:

- to form a NEETs composite indicator at a national level,
- to record and map the new category of social vulnerability, which are the NEETs
- to develop empirically established policy proposals to combat the social exclusion of NEETs as well as to contribute to their multilevel and sustainable social integration.

The methodological strategy was based on a back ‘n forth process among all collaborating partners in combination with the research processes, while in the meantime, the international experience concerning the NEETs phenomenon has been widely exploited.

Two phases of quantitative and two phases of qualitative research in -an unusual for a social research project large number of subjects- have been implemented (800 and 3500 subjects respectively for the two phases of the quantitative and a total of 144 semi-structured and narrative interviews for the qualitative phase). The findings of the research set the base for a) the NEETs composite indicator, b) the establishment of an integrated policy proposal (in multiple levels of public policies and within different scenarios), c) the formation of the NEETs GIS, and d) the creation of a road map for an integrated intervention to prevent the social exclusion of NEETs (with actions deriving from the strategic environment of the intervention and act in combination so as to form the parametric environment), leading to an applied public policy complex.

At the same time a) the main characteristics of NEETs problems have been recorded, b) their demographic and social characteristics have been analyzed, c) the main factors contributing to the characterization of a young person as a NEET (gender, age, urbanity, educational level, family income, nationality) have been examined, d) their views and attitudes in respect to education and training, employment, social welfare and the political system as well as their strategies regarding a way out of the situation they are suffering have been analyzed, e) the impact deriving from the expansion of the NEETs phenomenon at an economic and social level have been investigated, (impact assessment) f) research developing categories to address the profile of the NEET in Greece (in relation to the profiles of the NEETs in Europe) have been formed, g) integrated interpretations on this multi-perspective and complex phenomenon have been attempted.

Essentially, NEETs have been ‘mapped’ in quantity (how many they are on the basis of their gender, age, urbanity, education, family income, nationality, characteristics, biography, attitudes, behavioral patterns, views and distribution at a regional and municipal level) as well as in quality. In a country where the percentage of the NEETs population reaches 16,9 % (one of the highest in Europe), and in which their basic characteristics are different than those of other national cases, the problem of the NEETs can’t afford to be ignored, as is the case until today.

For those reasons, the Barometer of the Absents is an innovative project for Greece, as it is considered the first research at a national level to address the major problem of NEETs (of young people "not existing anywhere"), and one of the few relating projects at a European level. This research has been implemented at a period when the management of the NEETs problem is considered one of the major policy priorities of the EU2020.

Young people not in education, training or employment, that is, people absent from all basic activities of the Social State and job market, are worth of our attention. Not only because there are large in number, but mostly because they are at the ultimate level of social vulnerability in their most productive and dynamic age. The "Barometer of the Absent" is not only attempting to measure, analyze and interpret the problem, but it is mostly attempting to provide with an grounded proposal towards its effective management.